

**UREDBE O PREVOZU OPASNIH MATERIJIA
U DRUMSKOM SAOBRAĆAJU – 1.4S
ažurirani ADR 2009
(UN N° 0012 - UN N° 0014 - UN N° 0044 - UN N° 0055)**

Prevoz opasne eksplozivne robe u drumskom saobraćaju regulisan je sporazumom koji je opštepoznat kao ADR. Prvi protokol ovog sporazuma, koji se odnosi samo na međunarodni transport, ratifikovan je u Italiji 1962. godine. U nameri da uskladi različite sektore, Evropska zajednica je izdala direktivu za transport 94/55/CEE, kojom je od 1. januara 1997. godine primena aneksa A i B sporazuma ADR postala obavezujuća i za domaći transport. Sada je na snazi nova direktiva 2008/68/CE, poznata kao "ADR 2009".

Izvor: Dorađeni "ADR 2009" – u primeni od 1. jula 2009. godine – "Evropski sporazum o međunarodnom prevozu opasnih materija u drumskom saobraćaju" ("European Agreement Concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road").

U pogledu drumskog transporta robe klasifikovane kao **1.4S** (na primer **UN 0012 meci za oružje, inertni projektili**, **UN 0014 meci za oružje, manevarski**, **UN 0044 inicijalne kapisle, sa pokrivkom** i **UN 0055 čaure metka, prazne, sa kapislom**) koji je uređen Sporazumom ADR za drumski prevoz opasne robe, na osnovu analize postojeće regulative mogu se dati sledeća tumačenja:

1. S obzirom da se radi o 4. kategoriji ADR prevoza, na prevoznom sredstvu nije predviđeno nikakvo ograničenje tereta (paragraf 1.1.3.6.3 i određenije paragraf 7.5.5.2.1).

2. Za prevoz robe klase 1.4S, pod brojevima UN 0012, 0014, 0044 i 0055, sa izuzecima navedenim u paragrafu 1.1.3.6.2 ADR-a 2001:

a. za vozila koja se koriste u transportu nije potrebna nikakva posebna konstrukcija, kao ni homologacije EX/II i EX/III (posebno izuzeće od odredbi prema odeljku 9 ADR-a);

b. osobe koje upravljaju vozilima za transport predmetne robe nisu obavezne da završe posebnu obuku za ADR dozvolu ili druge certifikate koji bi se odnosili na ovaj sporazum (opšte izuzeće prema odeljku 8, paragraf 8.2.1, paragraf 8.5 S1 (a));

c. na vozilo, kontejner i prikolicu nije potrebno da se stavlja bilo kakva ploča za signalizaciju (posebno izuzeće od odredbi prema poglavlju 5.3 ADR);

d. vozač tokom transporta ne mora da ima pisane instrukcije za slučaj nesreće ili nepredviđenog događaja (posebno izuzeće od odredbi prema poglavlju 5.4.3 ADR);

e. roba tokom transporta ne mora da ima nikakvu vrstu "sigurnosne karte";

f. dozvoljeno je da se takva roba utovara i istovara na javnoj površini, unutar naseljenih mesta, kao i izvan njih, i za tu svrhu nije potrebno posedovanje posebnog ovlašćenja od nadležnih vlasti, kao ni da se istima prethodno uputi obaveštenje (posebno izuzeće od odredbi prema poglavlju 7.5.11 (CV1) (1) br. (1) (a) i (b) ADR);

g. nije potrebna nikakva pojedinačna opšta zaštitna oprema (izuzeće u poglavlju 8, i posebno u paragrafu 8.1.5);

3. Osim izuzetaka u skladu s članom br. 1, za transport robe klase 1.4S, i to pod brojevima UN 0012, 0014, 0044 i 0055, predviđeno paragrafom 1.1.3.6.2 ADR-a, obavezno je:

a) da se, kako je to predviđeno poglavljem 5.4.1, vozaču preda dokument o transportu, u kome je navedena sva opasna roba koja se prevozi (paragraf 8.1.2.1, (a));

b) da dotična transportna jedinica bude opremljena s najmanje jednim homologizovanim i lakodostupnim prenosivim aparatom za gašenje požara čiji minimalni kapacitet iznosi 2 kg suvog praha (ili ekvivalentne količine nekog drugog prikladnog sredstva za gašenje), ili fiksnom protivpožarnom opremom (paragraf 8.1.2.1, (a));

c) da se na transportnoj jedinici ne koriste uređaji za osvetljavanje koje imaju metalne površine pogodne za stvaranje varnica (paragraf 8.3.4);

d) da se na jedinici transporta, u njoj blizini, kao i tokom utovara i istovara ne koristi vatra niti bilo kakva vrsta otvorenog plamena (poglavlje 8.5 S1 br. (3));

e) da je vozilo pod stalnim nadzorom na način opisan u poglavlju 8.4 (specijalna pravila, poglavlje 8.5 S1 br. (6)) osim ako odeljak za teret nije zatvoren ili pakovanja koja se transportuju nisu zaštićena na drugi način od ilegalnog istovara (paragraf 8.5 S15);

f) da poslodavac osoblju koje je zaduženo za transport, utovar i istovar robe obezbedi opštu i posebnu obuku u vezi odredaba kojima je regulisan transport opasne robe (8.2.3);

g) da površina poda vozila na kojoj se prevozi roba ili kontejnera bude savršeno čista pre početka utovara (paragraf 7.5.11 – CV2 (1));

h) da se poštuje zabrana pušenja (paragraf 7.5.9 – paragraf 8.3.5), zabrana upotrebe vatre ili bilo kakvog otvorenog plamena u vozilu ili kontejneru u kojem je smeštena roba, u blizini iste robe, kao i tokom utovara i istovara (paragraf 7.5.11 – CV2 (2));

i) da vozači ili njegov pomoćnik poštuju zabranu otvaranja robe tokom transporta (paragraf 8.3.3).

4. Dozvoljen je zajednički prevoz robe klase 1.4S, pod brojevima UN 0012, 0014, 0044 i 0055 ADR, zajedno s drugom opasnom robom navedenom u tabeli u paragrafu 7.5.2.1, i s robom iste klase navedenom u tabeli u paragrafu 7.5.2.2;

5. Kada su eksplozivi različitog stepena opasnosti utovareni na isto vozilo, ne uzima se u obzir neto težina 1.4S pri proračunu prevezene količine a u vezi sa ograničenjem transporta (7.5.5.2.2);

6. Dozvoljen je prevoz robe sa stepenom opasnosti 1.4S zajedno s robom koja je namenjena za prehranu ljudi ili životinja, bez potrebe da se obezbedi posebno razdvajanje ambalaže (pošto za takav tip robe nisu predviđeni posebni uslovi CV28 koji su prikazani u koloni 18 tabele A poglavlja 3.2, koje govori o preduzimanju posebnih preventivnih radnji za razdvajanje opasnih tvari od onih prehrambenih tokom transporta, paragraf 7.5.4).

7. Dozvoljen je, obzirom na gore navedene tačke, zajednički transport robe stepena opasnosti 1.4S s drugom robom, pa i onom koja uopšte nije opasna ili sa prehrambenim namirnicama, bez specijalnih mera predostrožnosti pri utovaru.

8. Potrebno je da se na dokumentu o transportu navede priznata oznaka tereta (za metke 1.4S kod je “E”, paragraf 5.4.1.1.1 (K)).